

"OILA VA GENDER" ILMIY-TADQIQOT INSTITUTI

MARKAZIY OSIYODA JAMIYAT, GENDER VA OILA

xalqaro ilmiy jurnali

*Society, Gender and Family in
Central Asia*
international academic peer reviewed journal

*Общество, гендер и семья в
Центральной Азии*
международный научный рецензируемый журнал

2024/4 (13)

Jurnalga Toshkent shahar Matbuot va axborot boshqarmasining 2021-yil 18-iyundagi 0996-sonli "Ommaviy axborot vositasi davlat ro'yxatidan o'tkazilganligi to'g'risida guvohnoma"si olingan.

Jurnal O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasining dissertatsiyalar asosiy ilmiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan ilmiy nashrlar RO'YXATI (2019)ga pedagogika, psixologiya, tarix va falsafa fanlari bo'yicha doktorlik dissertatsiyalari himoyasi uchun ilmiy maqolalar e'lon qilinishi mumkin bo'lgan jurnal sifatida ro'yxatga olingan.

DOI: 26739/2118-9998

ISSN 2049-3630

TOSHKENT

TAHRIR HAY'ATI RAISI:

EGAMBERDIYEVA Nodira Melibayevna (*Bosh muharrir*) – *pedagogika fanlari doktori, professor.*

TAHRIR HAY'ATI A'ZOLARI:

NARBAYEVA Tanzila Kamalovna – *sotsiologiya fanlari doktori, professor.*
SAIDOVA Galina Karimovna – *iqtisodiyot fanlari doktori, professor.*
SHOUMAROV G'ayrat Baxramovich – *psixologiya fanlari doktori, professor.*
ABDURAMANOV Xamid Xudaybergenovich (*Bosh muharrir o'rinbosari*) – *iqtisodiyot fanlari doktori, professor.*
BEKMURADOV Adham Sharipovich – *iqtisodiyot fanlari doktori, professor.*
MA'RUFOVA Gulnora Mahmudovna – *Oliy Majlis Senatining Xotin-qizlar va gender tenglik masalalari qo'mitasi a'zosi, senator.*
MUSURMANOVA Aynisa Musurmanovna – *pedagogika fanlari doktori, professor.*
RAHIMOVA Nigina Xayrullayevna – *iqtisodiyot fanlari doktori, professor.*
SAIDOV Akmal Xolmatovich – *yuridik fanlari doktori, professor.*
YAKUBJANOVA Dilobar Batirovna – *pedagogika fanlari doktori, dotsent.*
TASHMUXAMEDOVA Diloram Gafurjanovna – *tibbiyot fanlari nomzodi.*
ZOXIDOV Azamat Azamjonovich – *iqtisodiyot fanlari doktori, professor.*
ZIYAYEV Azamad Xamidovich – *tarix fanlari doktori, professor.*
ABDUSAMATOV Xasanboy Usmonjon o'g'li – *psixologiya fanlari doktori.*
TO'RAQULOV Ulug'bek Xolbutayevich – *pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)*

ПРЕДСЕДАТЕЛЬ РЕДАКЦИОННОЙ КОЛЛЕГИИ:

Эгамбердиева Нодира Мелибаевна (*Главный редактор*) – *доктор педагогических наук, профессор.*

ЧЛЕНЫ РЕДАКЦИОННОЙ КОЛЛЕГИИ:

Нарбаева Танзила Камаловна – *доктор социологических наук, профессор.*
Сандова Галина Каримовна – *доктор экономических наук, профессор.*
Шоумаров Гайрат Бахрамович – *доктор психологических наук, профессор.*
Абдураманов Хамид Худайbergenovich (*Заместитель главного редактора*) – *доктор экономических наук, профессор.*
Бекмуратов Адхам Шарипович – *доктор экономических наук, профессор.*
Маъруфова Гулнора Махмудовна – *сенатор, член Комитета Сената Олий Мажлиси по вопросам женщины и гендерного равенства.*
Мусурманова Айниса Мусурмановна – *доктор педагогических наук, профессор.*
Рахимова Нигина Хайруллаевна – *доктор экономических наук, профессор.*
Сандов Акмал Холматович – *доктор юридических наук, профессор.*
Якубжанова Дилобар Батировна – *доктор педагогических наук, доцент.*
Ташмухамедова Дилорам Гафуржановна – *кандидат медицинских наук.*
Зохилов Азамат Азамjonovich – *доктор экономических наук, профессор.*
Зияев Азамат Хамидович – *доктор исторических наук, профессор.*
Абдусаматов Хасанбой Усмонjon угли – *доктор психологических наук.*
Туракулов Улугбек Холбутаевич – *доктор философии педагогических наук (PhD)*

THE CHAIRMAN OF THE EDITORIAL BOARD:

Egamberdiyeva Nodira Melibayevna
(*Editor-in-Chief*) – *Doctor of Pedagogical sciences, Professor.*

MEMBERS OF THE EDITING BOARD:

Narbayeva Tanzila Kamalovna – *Doctor of Sociological sciences, Professor.*
Saidova Galina Karimovna – *Doctor of Economic sciences, Professor.*
Shoumarov Ghayrat Bakhramovich – *Doctor of Psychological sciences, Professor.*
Abduramanov Khamid Khudaybergenovich (*Deputy Editor-in-Chief*) – *Doctor of Economic sciences, Professor.*
Bekmuradov Adkham Sharipovich – *Doctor of Economic sciences, Professor.*
Marufova Gulnora Makhmudovna – *Senator, Member of the Senate Committee of the Oliy Majlis on Women and Gender Equality.*
Musurmanova Aynisa Musurmanovna – *Doctor of Pedagogical sciences, Professor.*
Rakhimova Nigina Khayrullayevna – *Doctor of Economic sciences, Professor.*
Saidov Akmal Kholmatovich – *Doctor of Juridical sciences, Professor.*
Yakubjanova Dilobar Batirovna – *Doctor of Pedagogical sciences, Associate Professor.*
Tashmukhammedova Diloram Ghafurjanovna – *Candidate of Medical sciences.*
Zokhidov Azamat Azamjonovich – *Doctor of Economic sciences, Professor.*
Ziyayev Azamad Khamidovich – *Doctor of Historical sciences, Professor.*
Abdusamatov Khasanboy Usmonjon ugli – *Doctor of Psychological Sciences.*
Torakulov Ulugbek Holbutayevich – *Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD)*

XALQARO TAHRIR HAY'ATI:

Doktor Rashmini Koparkar,
Rossiya va Markaziy Osiyoni o'rganish markazi dotsenti
Xalqaro tadqiqotlar maktabi,
Javoharlal Neru universiteti,
Nyu-Dehli, Hindiston

Artamonova Yekaterina Iosifovna,
Chelyabinsk davlat madaniyat instituti,
pedagogika fanlari doktori, professor

Doktor Priti Kesavan,
Texnologiya fakulteti boshlig'i,
London biznes va moliya maktabi,
Singapur

МЕЖДУНАРОДНАЯ РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ:

Доктор Рашмини Копаркар,
Доцент Центра исследований России и Центральной Азии,
Школа международных исследований,
Университет Джавахарлала Неру,
Нью-Дели, Индия

Артамонова Екатерина Иосифовна,
Челябинский государственный институт культуры,
доктор педагогических наук,
профессор

Доктор Прити Кесаван,
Руководитель Технологического факультета
Лондонская школа бизнеса и финансов, Сингапур

INTERNATIONAL EDITORIAL BOARD:

Dr. Rashmini Koparkar
Assistant Professor
Centre for Russian and Central Asian Studies
School of International Studies
Jawaharlal Nehru University
New Delhi, India

Artamonova Yekaterina Iosifovna
Chelyabinsk State Institute of Culture
Doctor of Pedagogical Sciences,
Professor

Dr. Preethi Kesavan
Head, School of Technology
London School of Business and Finance, Singapore

SOTSILOGIYA

Zaitov E.X. O‘zbekistonda mahalla institutining mustaqillik yillaridagi rivojlanishi.....	4
Imomnazarov H.I. Yosh oilalarda ijtimoiy munosabatlar: muammolar va ularning yechimi	9
Usmonova R.M. Xotin-qizlarning norasmiy bandligini ijtimoiy jihatdan tadqiq etishdagi ilmiy yondashuvlar	15
Abdiraimova Sh.A. Uzoq umr ko‘ruvchilarga xizmat ko‘rsatish sohasini rivojlantirish yo‘nalishlari	22

OILA VA JAMIYAT

Saydivaliyeva X.X. “Ayollar huquqlari” va “gender tengligi” tushunchalari: o‘zaro munosabat va farqlar.....	29
Abdullaxo‘jayev A. Ibrat matbaachiligining vujudga kelishi va jadid g‘oyalarining yoyilishidagi ahamiyati.....	37
Xolmuratova M.M. O‘smirlarning pulga bo‘lgan munosabatida jamiyatning ijtimoiy-psixologik ta’siri.....	45
Hashimova G.I. Harbiy xizmatchilarning ijtimoiy-huquqiy himoya qilishning faol shakllari va ijtimoiy-huquqiy himoyasi tizimi.....	50
Sattarova Sh.Q. Pedagoglar faoliyatida pozitiv fikrlashning ilmiy-nazariy asoslari	55

PSIXOLOGIYA

Mahkamova D.B. Xotin-qizlar professional ijtimoiy moslashuvining psixologik aspektlari.....	60
Ishonkulova N.I. Oilaviy munosabatlarda destruktiv nizolar namoyon bo‘lishining psixologik xususiyatlari	68
Askarova G. Development of coping behavior	73
Nazarova M.Y. Zo‘ravonlikka uchragan ayollarning ijtimoiy-psixologik xususiyatlari.....	77
Jumabekov Z.X. G‘arb faylasuflari qarashlarida hasad muammosining o‘rganilganlik holati.....	83
Sadullayeva J.I. Tadqiqotlarda ayollar migratsiyasining oilaviy munosabatlarga ta’siri o‘rganilganligi.....	90

PEDAGOGIKA

Mavlonov B.B. O‘smirlarning hushyorlik va ogohlik fazilatlarini rivojlanishida oiladagi tarbiya usullarining o‘rni.....	94
Nomozova O‘.A. Oilada er va xotin nutqidagi gender jihatlarining oilaviy munosabatlarga ta’siri	100
Qurbonova B.N. Mustaqil ta’lim jarayonida talabalarning ijodkorligini shakllantirish	105
Axmedova D.X. Interfaol ta’lim jarayonida rag‘batlantirishning gender yondashuvi va uning o‘ziga xos xususiyatlari.....	111
Yakubov O.T. Farzand tarbiyasida ota-onaning asosiy vazifalari va funksiyalari	119

ILMIY YANGILIKLAR VA TAHLILLAR

Abdulazizova N.B. Ayollarning pensiya ta’minoti masalasini yechish yo‘llari: ilg‘or tajriba va zamonaviy tendensiyalar.....	124
--	-----

Axmedova Dilnoza Xabibullo qizi,
Andijon iqtisodiyot va pedagogika universiteti
“UNEP” o‘qituvchisi
E-mail: dilnozaaxmedova933@gmail.com

INTERFAOL TA'LIM JARAYONIDA RAG'BATLANTIRISHNING GENDER YONDASHUVI VA UNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI

Annotatsiya. Ushbu maqolada interfaol rag'batlantirish usullarining gender farqlari kontekstidagi tahlili va bu yondashuvlarning o'quvchilarning bilim olish jarayoniga bo'lgan ta'siri yoritilgan. Shuningdek, zamonaviy ta'lim texnologiyalarini o'quv jarayonida qo'llash samaradorligi haqida ilmiy tadqiqotlar o'rganilgan. Maqolada interfaol rag'batlantirishning genderga bog'liq xususiyatlariga oid ilmiy yondashuvlar taklif etilgan.

Tayanch so'zlar: interfaol usullar, ta'lim, kollaborativ ta'lim, gender farqlar, rag'batlantirish, interfaol ta'lim, motivatsiya, vakolatlilik, atributsion nazariya.

Аннотация. В данной статье анализируются методы интерактивной стимуляции в контексте гендерных различий и влияние этих подходов на процесс обучения учащихся. Кроме того, проведены научные исследования по эффективности использования современных образовательных технологий в образовательном процессе. В статье предлагаются научные подходы к гендерным особенностям интерактивной стимуляции.

Ключевые слова: интерактивные методы, обучение, совместное обучение, гендерные различия, мотивация, интерактивное обучение, мотивация, компетентность, атрибутивная теория.

Annotatsiya. This article analyzes the methods of interactive stimulation in the context of gender differences and the impact of these approaches on the learning process of students. In addition, scientific studies have been conducted on the effectiveness of using modern educational technologies in the educational process. The article offers scientific approaches to the gender-related features of interactive stimulation.

Key words: interactive methods, education, collaborative education, gender differences, motivation, interactive education, motivation, competence, attributional theory.

Kirish. Bugungi kunda ta'lim sohasida interfaol usullarning roli keskin oshib bormoqda, chunki bunday metodlar o'quvchilarni faollikka, mustaqil fikrlashga va ijodiy yondashishga undaydi. Ta'lim jarayonida o'quvchilarga ma'lumotlarni yetkazib berish bilan birga

o'quvchilarni o'quv fanlarini yuqori o'zlashtirish ko'rsatkichlari va ta'limdagi faol ishtirokchi sifatida shakllantirish dolzarb ahamiyatga ega. Jumladan, tarbiya jarayonida interfaol usullar asosida o'quvchilarni rag'batlantirish orqali ular bilan o'zaro muloqot qilish muhim o'rin tutadi.

Qator ilmiy tadqiqotlarda interfaol rag'batlantirish usullari o'quvchilarning kognitiv, ijtimoiy va emotsional rivojlanishiga ijobiy ta'siri ta'kidlangan. V.Orlovning fikriga ko'ra, "interfaol ta'lim texnologiyalari yordamida o'quvchilar faqat bilim oluvchi emas, balki o'quv jarayonining faol ishtirokchisiga aylanadi"¹. Ushbu yondashuv o'quvchilarning o'zaro muloqot qilish ko'nikmalarini rivojlantiradi va ularning motivatsiyasini oshiradi.

"O'quvchilarning rag'batlantirilishi jarayonida gender farqlari, gender stereotiplari va ijtimoiy rollar ko'p hollarda o'g'il va qiz bolalarning ta'lim jarayonidagi ishtiroki hamda qiziqishlariga ta'sir ko'rsatadi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, qiz bolalar ko'proq jamoaviy ishlarga moyil bo'lishadi, o'g'il bolalar esa raqobatga asoslangan jarayonlarga qiziqadi"². Interfaol rag'batlantirish usullari gender xususiyatlarini hisobga olgan holda ishlab chiqilishi ta'lim samaradorligini oshiradi.

Maqsad va uni asoslash. Tadqiqotning asosiy maqsadi o'quvchilarning ta'lim jarayonida interfaol rag'batlantirish usullarining genderga xos xususiyatlarini tahlil qilishdan iborat. Bunda quyidagi yondashuvlarni ko'zda tutamiz:

1. Interfaol rag'batlantirishning gender farqlariga ta'siri – bu gender omillarining ta'limdagi motivatsiya va natijaviylikka qanday ta'sir qilishi bilan bog'liq. Tadqiqotda qiz va o'g'il bolalarni rag'batlantirishga bo'lgan turli xil reaksiyalari va javoblarining farqlari aniqlanadi.

2. Genderga xos samaradorlikni o'rganish – bu gender farqlari qanday qilib ta'lim samaradorligiga ta'sir ko'rsatishini o'rganish. Xususan, qaysi interfaol rag'batlantirish usullari qizlar va o'g'il bolalar uchun eng samarali ekanligini aniqlash.

3. Eng samarali metodlarni aniqlash – turli interfaol usullarni baholash orqali ularning genderga nisbatan samaradorligini tadqiq qilish va qaysi yondashuvlarning maqsadga muvofiq ekanligini ko'rsatish.

¹ Orlov V. (2019). Interactive Learning Technologies and Their Role in Modern Education // Education Technology Publications.

² Zhonggen Y. (2019). Gender Differences in Cognitive Loads, Attitudes, and Academic Achievements in Mobile English Learning // International Journal of Distance Education Technologies. 17. 10.4018/IJDET.2019100102.

Ushbu tadqiqotning zarurati shundaki, gender farqlari pedagogik jarayonda alohida e'tibor talab qiladi. Ta'lim jarayonida rag'batlantirish usullari har bir o'quvchining shaxsiy ehtiyojlariga va qobiliyatlariga mos ravishda tanlanishi kerak. Gender stereotiplari ta'limda o'quvchilarning rivojlanish jarayoniga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin, shuning uchun bu farqlarni inobatga olish muhim ahamiyatga ega.

Tadqiqot, shuningdek, xalqaro tajribalar va ilmiy tadqiqotlar bilan mustahkamlanadi. O'qituvchilar gender jihatlarni hisobga olgan holda interfaol rag'batlantirish usullarini qo'llaganda o'quvchilarning akademik ko'rsatkichlari va shaxsiy rivojlanishlari yaxshilanadi. Hovard Gardner, Lev Vigotskiy kabi nazariyotchilarning kognitiv rivojlanish va ijtimoiy o'rganish modellari, shuningdek, gender farqlarini o'rganish bo'yicha o'tkazilgan tadqiqotlar bu maqsadning ilmiy asosini tashkil qiladi.

Bu tadqiqot o'quvchilarning shaxsiy rivojlanishida rag'batlantirishning roli katta ekanligini va gender farqlarining inobatga olinishi ta'limning samaradorligini oshirishini ko'rsatadi. Interfaol usullarning genderga xos strategiyalarini tahlil qilish orqali ta'lim jarayonining sifatini oshirishga qaratilgan takliflar ishlab chiqiladi.

Ta'lim jarayonida o'quvchilarning qiziqishini saqlab qolish va ularni faollikka undashda interfaol rag'batlantirishning genderga xos xususiyatlarini hisobga olish dolzarb masala bo'lib, bu yo'nalishdagi tadqiqotlar ilmiy ahamiyatga ega.

Ilmiy muammoning tavsifi va yechimi. Interfaol ta'lim – o'quv jarayonini o'quvchilar bilan o'qituvchi o'rtasidagi faol muloqot orqali tashkil etishga qaratilgan zamonaviy yondashuv. Ushbu ta'lim turi o'quvchilarning faolligi, fikrlash qobiliyatlari va ijtimoiy ko'nikmalarini rivojlantirishga yo'naltirilgan bo'lib, an'anaviy o'quv jarayonidan farq qiladi. Interfaol ta'lim o'zaro hamkorlik, muammoli vaziyatlarni tahlil qilish va turli interaktiv usullarni qo'llashdan iborat.

Interfaol ta'limning asosiy nazariy g'oyalari:

1. Konstruktivizm nazariyasi – konstruktivizm o'quvchilar bilimlarni o'z tajribalari asosida mustaqil ravishda shakllantirishiga urg'u beradi. Bu

nazariyaga ko‘ra, o‘quvchi yangi bilimlarni mavjud bilimlar bilan integratsiya qilib, faol o‘rganadi. Interfaol ta‘lim konstruktivizm nazariyasiga mos keladi, chunki u o‘quvchilarni o‘qitish jarayonida faollik ko‘rsatishga va bilish jarayonining faol subyekti bo‘lishga undaydi.

2. Sotsial o‘rganish nazariyasi – o‘zaro muloqot va kuzatish orqali o‘rganishni ta‘kidlaydi. Interfaol ta‘lim ushbu yondashuvni qo‘llab-quvvatlaydi, chunki o‘quvchilar bir-birlari bilan hamkorlik qilib, o‘zaro fikr almashadilar va ijtimoiy muhitda o‘rganadilar .

3. Kollaborativ ta‘lim – interfaol ta‘lim kollaborativ (hamkorlikka asoslangan) ta‘lim modeliga tayangan holda o‘quvchilarni jamoa bo‘lib ishlashga undaydi. Bu usul o‘quvchilarga muammolarni birgalikda hal qilishga yordam berib, o‘zaro hamkorlik va muloqot orqali o‘rganish samaraliroq bo‘ladi.

4. Muammoli ta‘lim (problem-based learning) – o‘quvchilarni real muammolarni tahlil qilish va yechim topishga jalb qiladi. Interfaol usullar o‘quvchilarga o‘quv materiallarini faqat yodlashgina emas, balki tahlil qilish va o‘z bilimlarini amaliyotda qo‘llash imkoniyatini beradi .

5. Motivatsion nazariyalar – interfaol ta‘lim motivatsiya nazariyalariga tayanadi. Masalan, Deci va Ryanning “o‘zini o‘zi boshqarish” nazariyasi (Self-Determination Theory) o‘quvchilarning ichki motivatsiyasini kuchaytirishga asoslanadi. Interfaol rag‘batlantirish usullari yordamida o‘quvchilarning mustaqilligi va mas‘uliyat hissi ortadi, bu esa ularni yanada faol ishtirok etishga undaydi.

Ta‘limda o‘quvchilarni rag‘batlantirish ta‘lim-tarbiya samaradorligini oshiradi. Rag‘batlantirish usullari, jumladan, o‘quvchilarni muloqot jarayonida faol ishtirok etishga undash, ularning yutuqlarini tan olish va o‘zaro baholash imkoniyatini berish, ularni ijtimoiy va bilim jihatidan qo‘llab-quvvatlash orqali amalga oshiriladi. “Ta‘lim jarayonida rag‘batlantirishlar tanlovni ta‘minlash, o‘quvchilar va o‘quv muhiti o‘rtasida ijobiy munosabatlarni rivojlantirish orqali ichki motivatsiyani qo‘llab-quvvatlash uchun ishlab chiqilishi kerak”³.

³ Akhmedova D., & Ahmadaliyeva D. (2024). Possibilities of the interactive encouragement method in increasing the vocabulary of primary class students // Science and innovation, 3 (B1). pp. 262-266.

Interfaol ta‘limda rag‘batlantirish ichki va tashqi motivatsiya orqali ta‘minlanadi. “Ichki rag‘batlantirish” o‘quvchilarning qiziqishi va bilim olishga bo‘lgan tabiiy ehtiyojlariga bog‘liq bo‘lib, mustaqil fikrlash va kashfiyot qilish orqali amalga oshiriladi. “Tashqi rag‘batlantirish” esa baho, sovrin va maqtoov kabi tashqi omillarga asoslanadi.

Interfaol ta‘limda rag‘batlantirish o‘quvchilarning maqsadlarini amalga oshirishga qaratiladi. Masalan, guruh bo‘lib ishlashda qiz va o‘g‘il bolalar uchun alohida motivatsion yondashuvlar qo‘llanishi gender farqlarini hisobga olishni ta‘minlaydi.

Ta‘lim jarayonida gender farqlari o‘quvchilarning o‘zaro munosabati, bilim olishdagi zamonaviy yondashuvlar, motivatsiyalari va rag‘batlantirishga javob qaytarishlarida muhim o‘rin tutadi. Ushbu farqlarni inobatga olgan holda o‘quv-tarbiya jarayonini tashkil etish ta‘lim-tarbiya sifatini yanada oshirish imkoniyatini beradi. Gender farqlari nafaqat o‘quvchilar o‘rtasidagi individual o‘ziga xosliklarni, balki madaniy, ijtimoiy va psixologik omillarni ham aks ettiradi. Ko‘plab tadqiqotlar o‘g‘il va qiz bolalar o‘rtasida bilim olish jarayonidagi turli psixologik va ijtimoiy jihatlarni aniqlagan. Ushbu farqlar quyidagi jihatlarda yaqqol seziladi:

Bilim olish uslubi: o‘g‘il bolalar ko‘pincha matematik va texnik bilimlarni o‘zlashtirishda yaxshiroq bo‘lishsa, qiz bolalar til, adabiyot va ijtimoiy fanlarga ko‘proq moyillik ko‘rsatadi. Ushbu farqlar o‘quvchilarning kognitiv qobiliyatlari va bilim olish uslublari bilan bog‘liq.

Motivatsiya: tadqiqotlar ko‘rsatmoqdaki, qiz bolalar odatda o‘zlari yaxshi ko‘rgan yoki qiziqish uyg‘otgan mavzularga e‘tibor qaratishadi. O‘g‘il bolalar esa ko‘proq raqobatbardosh bo‘lib, ularga maqsad va raqobat motivatsiyasi kuchli ta‘sir qiladi. Shu sababli interfaol ta‘limda rag‘batlantirish uslublarini gender xususiyatiga xos ravishda tanlash zarur bo‘ladi.

O‘zaro munosabatlar: gender farqlari o‘quvchilar o‘rtasidagi kommunikatsiya va jamoaviy ishlarda ham namoyon bo‘ladi. Qiz bolalar guruh ishlari va hamkorlikni afzal ko‘rishsa, o‘g‘il bolalar ko‘proq individual yoki raqobatga asoslangan usullarni ma‘qul ko‘radi. Bu ta‘lim

jarayonida jamoaviy faoliyatlarni tashkil etishda hisobga olinishi kerak.

O'quvchilarga ularning jinsiga qarab rag'batlantirish usullari turlicha ta'sir ko'rsatadi. Rag'batlantirishning ichki va tashqi shakllari gender farqlari bo'yicha quyidagicha farqlanadi:

Ichki rag'batlantirish: qiz bolalar, odatda, ichki motivatsiyaga yaqinroq bo'lib, qiziqarli va mazmunli topshiriqlarga e'tibor qaratadi. Ular o'qituvchilar va do'stlari tomonidan e'tirof etilishni qadrlaydi. Shu sababli ularga yaratgan ishlarining ijtimoiy jihatdan ahamiyatli ekani ta'kidlanishi motivatsiyani oshiradi.

Tashqi rag'batlantirish: o'g'il bolalar ko'pincha tashqi rag'batlantirishga, ya'ni mukofot, baho va sovrinlarga e'tibor beradi. Interfaol ta'limda ularning raqobatbardoshligini oshirish uchun turli tanlovlar, baholash va sinovlar samarali hisoblanadi.

Raqobat va hamkorlik: o'g'il bolalar ko'proq raqobatbardosh bo'lib, ular o'zaro musobaqalashishdan zavq oladilar, bu esa ularda motivatsiyani oshiradi. Qiz bolalar esa guruhda ishlashni va hamkorlikka asoslangan faoliyatni afzal ko'rishadi. Shu bois gender farqlariga mos keluvchi rag'batlantirish usullarini tanlash ta'lim samaradorligini oshirishga yordam beradi.

Gender farqlarini hisobga olgan holda ta'lim jarayonini moslashtirish o'quvchilarning qobiliyatlarini yanada rivojlantiradi. Masalan, o'g'il bolalar uchun dars jarayonida texnik topshiriqlarni ko'paytirish, qiz bolalar uchun esa hamkorlik va ijodiy faoliyatlar yaratish muhimdir. Shuningdek, o'qituvchilar gender farqlariga ko'ra turli didaktik yondashuvlarni qo'llashi mumkin:

- Guruhli va individual ishlash: qiz bolalar uchun guruhli ishlarda muvaffaqiyatli bo'lish imkoniyatlarini ko'paytirish, o'g'il bolalar uchun esa individual ishlashda raqobat muhitini yaratish samarali bo'ladi.

- Qiziqishlarga asoslangan yondashuv: qiz bolalar uchun ijodiy va ijtimoiy loyihalarga asoslangan yondashuvlar, o'g'il bolalar uchun esa texnik va ilmiy kashfiyotlarga asoslangan faoliyatlar ta'limni qiziqarli qiladi.

Interfaol ta'lim jarayonida gender farqlarini hisobga olish darslarda o'quvchilarning turli ehtiyojlarini qondirish imkonini beradi. Ushbu

yondashuv ta'lim samaradorligini oshiradi, chunki o'quvchilar o'zlarining qobiliyatlari va qiziqishlariga mos tarzda ta'lim olishadi. Bu jarayonda rag'batlantirish usullarini tanlashda gender farqi muhim o'rin tutadi:

- Guruhli raqobat: o'g'il bolalar uchun raqobat muhitida ishlash orqali motivatsiya oshiriladi.

- Hamkorlik asosida loyihalar: qiz bolalar uchun guruh ishlari va hamkorlikka asoslangan loyihalar motivatsiyani oshiradi.

Ta'limda gender farqlarini hisobga olish bilan birga gender stereotiplarini ham yengish muhimdir. Ba'zida qiz va o'g'il bolalar orasida ta'limga bo'lgan turli qarashlar ijtimoiy stereotiplar bilan bog'liq bo'ladi, bu esa ularning imkoniyatlarini cheklaydi. Shuning uchun genderni asoslangan yondashuvlarni rag'batlantirish jarayonida kiritish orqali stereotiplarni bartaraf etishga erishiladi.

Ta'lim jarayonida qiz va o'g'il bolalar o'rtasidagi farqlar, ijtimoiy stereotiplar interfaol rag'batlantirishning samaradorligiga ta'sir qiladi. O'quvchilarning individual ehtiyojlari va qiziqishlari farqli bo'lib, ular o'quv jarayonida teng ishtirok etmasligi yoki faollikda tenglik yo'qolishi mumkin. Masalan, qiz bolalar odatda guruhli ishlarni afzal ko'rsalar, o'g'il bolalar ko'proq raqobat muhitida ishlashni yoqtirishi mumkin. Bunday farqlarni inobatga olmaslik o'quvchilarning ta'lim-tarbiya jarayonidagi ishtirokini cheklaydi va rag'batlantirishni yetarli darajada amalga oshirishni qiyinlashtiradi. Ta'limda gender farqlarini hisobga olish muhim. Rag'batlantirish usullari har bir jins vakilining ehtiyojlari va o'ziga xos xususiyatlariga mos kelishi kerak. Guruhli va individual ishlash imkoniyatlarini to'g'ri tashkil etish, raqobatbardosh va hamkorlikka asoslangan metodlarni uyg'unlashtirish orqali o'quvchilarning faolligi oshiriladi.

Hozirga qadar pedagogika va psixologiya sohasida olimlarning o'quvchilarni rag'batlantirish mexanizmlari chuqur o'rganildi va ularning ta'lim jarayonidagi ta'siriga oid tadqiqotlar tahlil qilindi. Rag'batlantirish jarayoni o'quvchilarning ta'limdagi faolligini oshirish, ularni ilmiy faoliyatga rag'batlantirish, shaxsiy motivatsiyalarini

kuchaytirish bilan birga kognitiv faoliyatini rivojlantirishga qaratilgan.

1. Motivatsiyaning ichki va tashqi nazariyalari.

Motivatsiya ta'lim jarayonidagi eng muhim omillardan biri bo'lib, bu ichki va tashqi omillarga asoslanadi. Ichki motivatsiya – o'quvchining o'z qiziqishidan kelib chiqib, bilim olish jarayoniga ixtiyoriy va faol qatnashishini anglatadi. Masalan, o'quvchi ma'lum bir fan yoki mavzuga qiziqqani sababli ko'proq o'rganishga intiladi. Tashqi motivatsiya esa tashqaridan keladigan rag'batlantirishga bog'liq bo'ladi – bu o'quvchi mukofot yoki baho olish, muayyan jazo yoki tanbehning oldini olish uchun ta'lim jarayonida faoliyat ko'rsatadi⁴.

Deci va Ryan tomonidan ishlab chiqilgan O'z-o'zini boshqarish nazariyasi (Self-Determination Theory – SDT) ushbu ichki va tashqi motivatsiyaning ahamiyatini tahlil qiladi. Ular ichki motivatsiyani rivojlantirish uchun o'quvchilarning uchta asosiy ehtiyojini qondirish zarurligini ta'kidlaydi:

- Avtonomiya – o'quvchilar o'z qarorlarini o'zlari qabul qilish imkoniga ega bo'lishi kerak.
- Vakolatlilik – o'quvchilar o'z qobiliyatlarini sinab ko'rishi va mahoratlarini oshirishi lozim.
- Bog'lanish – o'quvchilar jamoada faoliyat olib borishi va o'zaro munosabatlarda bo'lishi kerak.

2. Attributsion nazariya.

Bernard Vayner tomonidan ishlab chiqilgan Attributsion nazariya (Attribution Theory) o'quvchilarning muvaffaqiyat va muvaffaqiyatsizliklariga qanday sabablar ko'rsatishini tushuntiradi. Ushbu nazariya bo'yicha o'quvchilar o'z muvaffaqiyatlarini ichki (masalan, iste'dod yoki mehnat) yoki tashqi (masalan, omad yoki boshqa odamlarning yordamiga) sabablar bilan izohlaydilar. O'quvchilarni rag'batlantirish uchun ularning muvaffaqiyatlarini ichki omillar bilan bog'lashga yordam berish, masalan, o'z mehnatlari natijasida muvaffaqiyatga erishganliklariga ishora qilish muhimdir. Bu ularning o'ziga bo'lgan ishonchini oshirishga xizmat qiladi⁵.

⁴ Deci, E. L., & Ryan, R. M. (1985). [Intrinsic Motivation and Self-Determination in Human Behavior](#) // Springer Science & Business Media. – 97 p.

⁵ Вайнер, Б. (1985). Атрибутивная теория мотивации достижения и эмоций // *Psychological Review*. 92 (4). – С. 548-573.

3. Ijtimoiy ta'lim nazariyasi.

Albert Banduraning Ijtimoiy ta'lim nazariyasi (Social Learning Theory) o'quvchilar bir-birlaridan va ularga ta'sir qiluvchi shaxsiy tajribalardan o'rganishlari haqida ta'lim beradi. Bandura: "O'quvchilar ko'pincha boshqalarni kuzatib, ularning harakatlaridan taqlid qiladilar va yangi bilimlarni o'zlashtiradilar", – deb hisoblaydi. Bu jarayon ko'pincha rag'batlantirish va jazo orqali boshqariladi. Masalan, bir o'quvchi ma'lum bir vazifani muvaffaqiyatli bajarganda rag'batlantirilsa, boshqalar ham bu xatti-harakatni kuzatib, unga ergashishga moyil bo'lishadi. Shuning uchun pedagoglar va ota-onalar o'quvchilarga yaxshi namunalarni ko'rsatishi va ularga taqlid qiladigan xulq-atvorlarni rag'batlantirishlari lozim⁶.

4. Ijobiy va salbiy rag'batlantirish nazariyasi.

B.F.Skinnerning Operant shartlashuv nazariyasi (Operant Conditioning Theory) ijobiy va salbiy rag'batlantirish orqali xatti-harakatlarni boshqarish haqida ta'lim beradi. Bu nazariya o'quvchilarning to'g'ri xatti-harakatlarini ijobiy rag'batlantirish (masalan, maqto'v, mukofot yoki yaxshi baho) orqali mustahkamlash mumkinligini ta'kidlaydi. Shu bilan birga, noxush xatti-harakatlarni salbiy rag'batlantirish orqali kamaytirish (masalan, jazo yoki salbiy baho) ham ta'lim jarayonida qo'llanadi⁷. Ushbu nazariya o'quvchilarni faol o'qish jarayonida rag'batlantirishda keng qo'llanadi, ammo ijobiy rag'batlantirish ko'proq samarali hisoblanadi, chunki bu o'quvchilarda doimiy motivatsiyani oshiradi.

5. Yutuq motivatsiyasi nazariyasi.

John Atkinson tomonidan ishlab chiqilgan Yutuq motivatsiyasi nazariyasi (Achievement Motivation Theory) o'quvchilarning yutuq va muvaffaqiyatga intilishini tahlil qiladi. Ushbu nazariyaga ko'ra, ba'zi o'quvchilar yutuqlarga erishish istagi bilan rag'batlanadilar, boshqalar esa muvaffaqiyatsizlikdan qochish istagi bilan boshqariladi. O'quvchilarni rag'batlantirish uchun ular yutuqlarga erishishga intilishini rivojlantirish, shuningdek, ularga muvaffaqiyatsizliklardan

⁶ Bandura, Albert. (1977). Self-Efficacy: Toward a Unifying Theory of Behavioral Change // *Psychological Review*. 84. pp. 191-215.

⁷ Skinner, B.F. (1957). [Verbal Behavior](#). Prentice // Hall. Inc. – Cambridge, Massachusetts. – 103 p.

o'rganish imkoniyatlarini yaratish zarur. Bu orqali o'quvchilar o'z bilimlarini kengaytirib, harakatlarining samaradorligini oshiradilar⁸.

Interfaol ta'lim usullarining turli yondashuvlarida qiz va o'g'il bolalarning reaksiyalari hamda natijalaridagi farqlar pedagogika va psixologiya sohasidagi bir qator tadqiqotlarda chuqur o'rganildi. Bu farqlar o'quvchilarning biologik va psixologik rivojlanish xususiyatlari, ijtimoiy stereotiplar va genderga oid kutilmalar bilan bog'liq bo'ladi. Quyida turli interfaol yondashuvlar bo'yicha qiz va o'g'il bolalarning reaksiyalari hamda ularning ta'lim jarayonidagi samaradorligiga to'xtalamiz:

1. Guruhli ishda reaksiyalar va natijalar.

Interfaol usullardan biri bo'lgan guruhli ishlarda qiz va o'g'il bolalarning xatti-harakatlari va munosabatlari turlicha namoyon bo'ladi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, qiz bolalar guruhli faoliyatlarda ko'proq hamkorlik qilishga moyil bo'lib, ular jamoa manfaatlarini va muvofiqlikni ta'minlashga intiladilar. Qizlar odatda muloqotda bo'lish, muammolarni birgalikda hal qilish va boshqalarga yordam berish kabi ko'nikmalarni ko'proq namoyon etadilar. O'g'il bolalar esa guruhda raqobatchi bo'lishga moyildirlar va o'z natijalarini boshqa o'quvchilar bilan taqqoslash orqali o'z pozitsiyalarini mustahkamlashni maqsad qiladilar. Bu esa ularning o'zlariga bo'lgan ishonchini oshirishi mumkin, lekin ayrim hollarda hamkorlikni cheklashi ehtimoli ham bor⁹.

2. Muammoni hal qilish usullari.

Interfaol usullarning muammoni hal qilishga qaratilgan shakllarida (masalan, rolli o'yinlar yoki muammoli vaziyatlar) qiz va o'g'il bolalar turli yondashuvlardan foydalanadilar. Qiz bolalar ko'pincha tizimli, batafsil va ehtiyotkorlik bilan muammoni hal qilishga intiladilar. Ular muammoga ijodiy yondashishdan ko'ra mavjud qoidalar va ko'rsatmalar asosida ishlashga moyildirlar. O'g'il bolalar esa muammo hal qilishda ko'proq ijodiy

va tezkor yechimlarni qidirishadi. Ular tavakkal qilishga va noan'anaviy yondashuvlarni sinab ko'rishga moyil bo'ladi. Bu esa ularning yechim qidirishdagi erkinliklarini oshiradi, lekin ayrim hollarda diqqatni bir joyga jamlashda qiyinchiliklar tug'dirishi mumkin¹⁰.

3. Texnologiya va raqamli vositalardan foydalanish.

Interfaol ta'limning texnologiyaga asoslangan usullari (masalan, kompyuterli o'yinlar yoki dasturlar) qiz va o'g'il bolalarda turli natijalar berishi mumkin. O'g'il bolalar texnologik vositalarni tezroq va ishonch bilan o'zlashtiradilar, ular bu jarayonda ko'proq qiziqish va ishtiyoq bilan qatnashadi. Texnologiyaga asoslangan faoliyatlar o'g'il bolalar uchun ko'pincha qiziqarli va raqobatchi muhit yaratadi, bu ularni faollashtiradi. Qiz bolalar esa texnologiyadan foydalanishda biroz ehtiyotkor bo'lib, unda ko'proq ko'rsatmalar va yordamga ehtiyoj sezadilar. Bu farq ba'zan jamiyatda mavjud bo'lgan gender stereotiplariga bog'liq bo'lishi mumkin, chunki qiz bolalar texnologiyani "o'g'il bolalar sohasi" deb qabul qilishi mumkin¹¹.

4. Liderlik va tashabbuskorlik.

Interfaol usullarni qo'llagan ta'limda qiz bolalar odatda jamoa ichida ko'proq muvozanatni saqlashga intiladilar va guruhda yaqin hamkorlikni ta'minlashni maqsad qiladilar. Shu bilan birga, ular ko'pincha liderlik pozitsiyalarini egallashga uyalishlari yoki boshqalarning manfaatlarini o'z manfaatlaridan ustun qo'yishlari mumkin. O'g'il bolalar esa ko'proq tashabbus ko'rsatadilar va liderlik rolini o'z zimmalariga olishga moyil bo'ladilar. Bu ularning o'z-o'ziga bo'lgan ishonchi va qobiliyatlarini namoyon qilishiga yordam beradi, lekin ba'zida guruhdagi boshqa a'zolar bilan hamkorlikni murakkablashtirishi ham mumkin¹².

⁸ Atkinson, J.W. (1978). *An Introduction to Motivation* // Van Nostrand Reinhold. – New York. – 67 p.

⁹ Бьянкини Ж.А. Где пересекаются построение знаний, справедливость и контекст: изучение науки студентами в малых группах // Журнал исследований в области преподавания естественных наук. 1997, 34 (10).

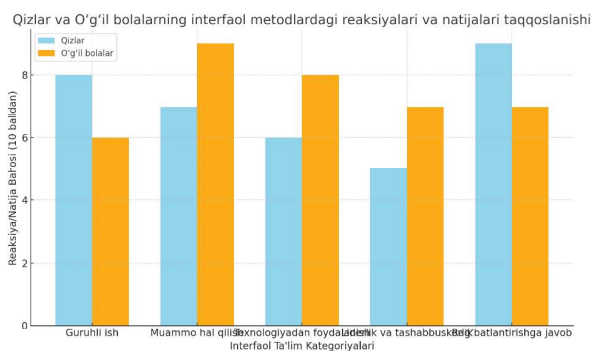
¹⁰ Тененбаум Х.Р. и Липер К. Беседы родителей и детей о науке: социализация гендерного неравенства? Психология развития. 2003, 39 (1). –С. 34–47. <https://doi.org/10.1037/0012-1649.39.1.34>

¹¹ https://www.researchgate.net/publication/314436988_Exploring_Gender_Differences_in_Computer-Related_Behaviour_Past_Present_and_Future

¹² Eagly, A.H., & Johnson, B.T. (1990). Gender and leadership style: A meta-analysis // Psychological Bulletin, 108 (2), pp. 233–256. <https://doi.org/10.1037/0033-2909.108.2.233>

5. Rag'batlantirishga bo'lgan munosabat.

Qiz va o'g'il bolalar rag'batlantirish va jazo tizimlariga turlicha munosabatda bo'lishadi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, qiz bolalar odatda ijobiy rag'batlantirishga (maqto'v, mukofot) ko'proq sezgirlik ko'rsatadilar va bunday rag'batlarga javoban o'z xatti-harakatlarini yaxshilashga harakat qiladilar. O'g'il bolalar esa ko'pincha raqobatchi muhitda rag'batlantirilgan va jazo tizimiga ham munosib javob berishlari mumkin. Ular ko'proq maqsadga erishish va mukofot olishga intilishadi, lekin ba'zida jazodan keyin xatti-harakatlarida qarshilik yoki reaktivlik kuzatilishi mumkin¹³.

Interfaol ta'lim usullari.

1. Guruhli ishda reaksiyalar va natijalar:

Qiz bolalar: hamkorlik, muvofiqlik.

O'g'il bolalar: raqobatchilik, natijalarni taqqoslash.

2. Muammoni hal qilish usullari:

Qiz bolalar: tizimli, batafsil yondashuv.

O'g'il bolalar: ijodiy, tezkor yechimlarni qidirish.

3. Texnologiya va raqamli vositalardan foydalanish:

Qiz bolalar: ehtiyotkorlik, ko'rsatmalarga ehtiyoj.

O'g'il bolalar: qiziqish, raqobatchilik.

4. Liderlik va tashabbuskorlik:

Qiz bolalar: muvozanat, ko'proq hamkorlik.

O'g'il bolalar: tashabbuskorlik, liderlik.

5. Rag'batlantirishga bo'lgan munosabat:

Qiz bolalar: ijobiy rag'batlantirishga sezgirlik.

O'g'il bolalar: raqobatchilik, jazoga javob.

Yuqoridagi diagrammada turli xil interfaol ta'lim usullarida qizlar va o'g'il bolalar o'rtasidagi reaksiyalar va natijalarni taqqoslash tasvirlangan. Har bir toifa (guruhda ishlash, muammolarni hal qilish, texnologiyadan foydalanish, yetakchilik, tashabbus va rag'batga munosabat) qizlar va o'g'il bolalarning qanday munosabatda bo'lishini ko'rsatadi, yuqori ball esa ijobiy tendensiyalarni ko'rsatadi.

Qizlar odatda guruhda ishlash, muammolarni hal qilish va rag'batlantirishga javob berishda muvaffaqiyat qozonishadi.

O'g'il bolalar texnologiyadan foydalanishda va yetakchilik qilishda kuchliroq tendensiyalarni namoyon etadilar.

Ushbu diagrammada interaktiv ta'lim kontekstlarida gender farqlari qanday namoyon bo'lishi aniq, vizual tarzda tasvirlangan.

Yakuniy qism. Interfaol ta'lim va rag'batlantirishning kombinatsiyasi o'quvchilarni mustaqil va ijodiy fikrlashga undashning samarali usuli hisoblanadi. Interfaol usullarning turli yondashuv bo'yicha qiz va o'g'il bolalarning reaksiyalari va natijalari ta'lim jarayonida muhim o'rin tutadi. Qiz bolalar ko'proq hamkorlik va diqqat bilan ishlashga moyil bo'lsalar, o'g'il bolalar raqobatchilik va ijodiy tavakkalchilikka intiladilar. Ushbu farqlar inobatga olinsa, interfaol ta'limni yanada samarali tashkil qilishga erishiladi. Gender stereotiplarini yengib o'tish har ikki jinsdagi o'quvchilarning ta'limdagi motivatsiyalarini kuchaytirishga yordam beradi.

Gender farqlari va motivatsion jarayonlarni tahlil qilish orqali o'quvchilarning ta'lim jarayonidagi ishtiroki va natijalari sezilarli darajada yaxshilanadi. Gender farqlarini hisobga olgan holda rag'batlantirish ta'lim jarayonining samaradorligini oshirishda muhim hisoblanadi. Pedagoglar tomonidan o'g'il va qiz bolalar uchun mos keluvchi rag'batlantirish usullari va interfaol ta'lim metodlarini qo'llash orqali o'quvchilarni yanada faol va qiziqarli o'quv jarayonida o'qitishni ta'minlaydi. Shuningdek, gender stereotiplarini yengish orqali teng imkoniyatlar yaratish va o'quvchilarning to'laqonli rivojlanishiga yordam beradi.

¹³ Pomerantz, E.M., Altermatt, E.R., & Saxon, J.L. (2002). Achieving success but feeling stressed: Gender differences in academic achievement and internal stress // Journal of Educational Psychology, 94 (2), pp. 396–404. <https://doi.org/10.1037/0022-0663.94.2.396>

FOYDALANGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Orlov V. (2019). Interactive Learning Technologies and Their Role in Modern Education // Education Technology Publications.
2. Zhonggen Y. (2019). Gender Differences in Cognitive Loads, Attitudes, and Academic Achievements in Mobile English Learning // International Journal of Distance Education Technologies. 17. 10.4018/IJDET.2019100102.
3. Akhmedova D., & Ahmadaliyeva D. (2024). Possibilities of the interactive encouragement method in increasing the vocabulary of primary class students // Science and innovation, 3 (B1). pp. 262-266.
4. Deci, E.L., & Ryan, R.M. (1985). Intrinsic Motivation and Self-Determination in Human Behavior // Springer Science & Business Media. – 97 p.
5. Вайнер, Б. (1985). Атрибутивная теория мотивации достижения и эмоций // Psychological Review. 92 (4). – С. 548-573.
6. Bandura, Albert. (1977). Self-Efficacy: Toward a Unifying Theory of Behavioral Change // Psychological Review. 84. pp. 191-215.
7. Skinner, B.F. (1957). Verbal Behavior. Prentice // Hall.Inc. – Cambridge, Massachusetts. – 103 p.
8. Atkinson, J.W. (1978). An Introduction to Motivation // Van Nostrand Reinhold. – New York. – 67 p.
9. Бьянкини Ж.А. Где пересекаются построение знаний, справедливость и контекст: изучение науки студентами в малых группах // Журнал исследований в области преподавания естественных наук. 1997, 34 (10).
10. Тененбаум Х.Р. и Липер К. Беседы родителей и детей о науке: социализация гендерного неравенства? Психология развития. 2003, 39 (1). –С. 34–47. <https://doi.org/10.1037/0012-1649.39.1.34>
11. https://www.researchgate.net/publication/314436988_Exploring_Gender_Differences_in_Computer-Related_Behaviour_Past_Present_and_Future
12. Eagly, A.H., & Johnson, B.T. (1990). Gender and leadership style: A meta-analysis // Psychological Bulletin, 108 (2), pp. 233–256. <https://doi.org/10.1037/0033-2909.108.2.233>
13. Pomerantz, E.M., Altermatt, E.R., & Saxon, J.L. (2002). Achieving success but feeling stressed: Gender differences in academic achievement and internal stress // Journal of Educational Psychology, 94 (2), pp. 396–404. <https://doi.org/10.1037/0022-0663.94.2.396>

“OILA VA GENDER” ILMIIY-TADQIQOT INSTITUTI
НАУЧНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИЙ ИНСТИТУТ «СЕМЬЯ И ГЕНДЕР»
“FAMILY AND GENDER” RESEARCH INSTITUTE

MARKAZIY OSIYODA JAMIYAT,
GENDER VA OILA

Общество, гендер и семья в Центральной Азии
Society, Gender and Family in Central Asia

xalqaro ilmiy jurnali

международный научный журнал

international academic journal

2024/4 (13)

DOI: 26739/2118-9998

Jurnalga Toshkent shahar Matbuot va axborot boshqarmasining 2021-yil 18-iyundagi 0996-sonli
“Ommaviy axborot vositasi davlat ro‘yxatidan o‘tkazilganligi to‘g‘risida guvohnoma”si olingan.

*Jurnal O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasining
dissertatsiyalar asosiy ilmiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan ilmiy nashrlar RO‘YXATI (2019)ga
pedagogika, psixologiya, tarix va falsafa fanlari bo‘yicha doktorlik dissertatsiyalari himoyasi uchun
ilmiy maqolalar e‘lon qilinishi mumkin bo‘lgan jurnal sifatida ro‘yxatga olingan.*

MUASSIS:

“Oila va gender” ilmiy-tadqiqot instituti

JURNAL TAHRIRIYATI:

Bosh muharrir: **Egamberdiyeva N.**

Bosh muharrir o‘rinbosari: **Musurmanova A.**

Mas‘ul kotib: **Mavlonov B.**

Muharrirlar: **Yunusov U., Nomozova O‘.,
Razzakova N., Sobirova E.,
Jabborov U.**

Sahifalovchi: **Umaraliyev Z.**

Dizaynerlar: **Abdullayev L., Sobirov F.**

Web dizaynerlar: **Yakubov O., Alimova Z.**

Jurnaldagi materiallardan foydalanilganda mualliflik huquqini e‘tiborga olgan holda jurnalga havola berilishi shart.

Jurnalga kiritilgan maqola materiallari mazmuni mualliflarning shaxsiy ilmiy-nazariy yondashuvi va qarashi sifatida talqin qilinadi.

1940

Nashriyot ro‘yxat raqami № 1043191. 24.09.2021-y.

Bosishga ruxsat etildi: 27.12.2024.

“Times New Roman” garniturası. Qog‘oz bichimi: 60x84 1/8

Nashriyot bosma tabog‘i 7,2.

100000, Toshkent shahri, Mirzo Ulug‘bek tumani,

M.Ismoilıy ko‘chasi 1-G uy.